

Література

1. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права / Adopted and opened for signature, ratification and accession by General Assembly resolution 2200A (XXI) of 16 December 1966(1976)// [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CESCR.aspx>
2. Ізуйта П.О. Поняття належних та безпечних умов праці // Форум права. – 2007. – №2. – С. 70-74 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/ejournals/FP/2007-2/07ipobup.pdf>
3. Европейская социальная хартия (пересмотренная) (Страсбург, 3 мая 1996 г.) // Труд за рубежом. – 2000. – №3. – С. 121-158.
4. Дей М.О. Основні напрямки гармонізації трудового законодавства України із законодавством Європейського Союзу з охорони праці за окремими видами діяльності: монографія / заг. ред. проф. Бошицького Ю.Л., Київський університет права. – К.: Вид-во Ліра-К, 2014. – 440 с.
5. Про впровадження заходів для заохочення вдосконалень у сфері безпеки і охорони здоров'я працівників під час роботи: Директива Ради ЄС від 12.06.1989 р. №89/391/ЄЕС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_b23.

УДК 342.9(043.2)

Ігнатенко В.В., аспірант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

КЛАСИФІКАЦІЯ УЧАСНИКІВ ПРОВАДЖЕННЯ В СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ЗАЛЕЖНО ВІД ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

В адміністративно-правовій доктрині під провадженням в справах про адміністративні правопорушення розуміють нормативно врегульовану діяльність повноважних суб'єктів із застосування адміністративної відповідальності за скоєний адміністративний проступок, а також попередження адміністративних правопорушень [1, с. 224]. Нормативно таке провадження регламентоване розділом IV Кодексу України про адміністративні провадження (далі – КУпАП) під однойменною назвою [2]. Главою 21 Кодексу (ст. ст. 268 – 274 КУпАП) визначені учасники провадження в справах про адміністративні правопорушення та їх процесуально-правовий статус. У їх числі названі: особа, яка притягається до адміністративної відповідальності; потерпілий; законні представники та представники; захисник; свідок; експерт; перекладач.

Названих учасників даного адміністративного провадження залежно від характеру і обсягу їх процесуальних функцій доцільно поділяти відповідно до існуючої в адміністративно-правовій теорії градації учасників на три групи: тих, які наділені владними повноваженнями і

безпосередньо здійснюють те чи інше адміністративне провадження (це так звані лідируючі суб'єкти); тих, які мають «зацікавлену» позицію відносно ходу та наслідків у певній справі; тих, які займають «пасивну» позицію відносно наслідків у певній справі (вони залучаються до участі в ній у зв'язку з необхідністю з'ясування істини, повного і всебічного встановлення всіх обставин справи).

Як бачимо, законодавець у гл. 21 КУпАП не називає суди, органи і посадових осіб, уповноважених розглядати і вирішувати адміністративні справи, серед учасників провадження в справах про адміністративні правопорушення. Їх функціональні повноваження визначаються в цілому загальними завданнями такого провадження щодо своєчасного, всебічного, повного і об'єктивного з'ясування обставин кожної справи; вирішення її в точній відповідності з законом; забезпечення виконання винесеної постанови, а також виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень, запобігання правопорушенням та виховання громадян у дусі додержання законів [2, ст. 245].

До учасників, які займають «пасивну» позицію у такому провадженні, КУпАП відносить свідків; експерта; перекладача. Вони насамперед сприяють належному забезпеченню цього провадження. Зокрема, ст. 272 КУпАП визначає, що як свідок у справі про адміністративне правопорушення може бути викликана кожна особа, про яку є дані, що їй відомі які-небудь обставини, що підлягають установленню по даній справі. Свідок зобов'язаний з'явитися на виклик органу (посадової особи), у провадженні якого перебуває справа, в зазначений час, дати правдиві пояснення, повідомити все відоме йому по справі і відповісти на поставлені запитання.

Відповідно до ст. 273 КУпАП, експерт призначається органом (посадовою особою), в провадженні якого перебуває справа про адміністративне правопорушення, у разі, коли виникає потреба в спеціальних знаннях. Він зобов'язаний з'явитися на виклик і дати об'єктивний висновок у поставлених перед ним питаннях. Законом визначені також і права експерта у даному провадженні. На жаль, КУпАП майже не визначена або ж визначена нечітко участь у справі спеціалістів, їх роль і правовий статус в даному провадженні (наприклад, на певних процесуальних стадіях в якості таких можуть залучатися медичні працівники - при проведенні медичного огляду водіїв на стан сп'яніння та ін.).

Серед згаданих учасників даного провадження законодавець чомусь не виділяє і таких не зацікавлених суб'єктів, як поняті, які своїми підписами повинні ствердити певні факти чи результати здійснення окремих процесуальних дій (наприклад, під час застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні проступки, -

зокрема, особистого огляду затриманого чи огляду речей і документів).

До учасників, які «зацікавлені» у даному провадженні, законодавець відносить особу, яка притягається до адміністративної відповідальності; потерпілого; законних представників та представників; а також захисника. Їх права і обов'язки визначені відповідно ст. ст. 268-271 КУпАП.

Певною прогалиною чинного адміністративно-деліктного законодавства, на наш погляд, є те, що в ньому не визначені, або ж визначені нечітко участь і повноваження таких потенційних і реальних учасників провадження в справах про адміністративні правопорушення, як представник юридичної особи та прокурор. Щодо останнього, то його функціональні повноваження можна виокремити з урахуванням положень ст. 250 КУпАП, в якій йдеться про прокурорський нагляд за виконанням законів при провадженні в справах про адміністративні правопорушення. В числі його прав у такому провадженні названо право порушувати провадження в справах про адміністративні правопорушення, знайомитися з матеріалами справи, перевіряти законність дій органів (посадових осіб) при провадженні в справі, брати участь у розгляді справи, оскаржувати постанову в справі та ін. І лише при розгляді справ про правопорушення, пов'язані з корупцією, участь прокурора у такому провадженні є обов'язковою. Звідси витікає, що прокурор, в разі необхідності, може брати участь у будь-якому провадженні в справах про адміністративні правопорушення. Обов'язковою, на нашу думку, повинна бути участь прокурора в провадженні в справах про адміністративні правопорушення щодо неповнолітніх.

У випадках, коли у провадженні в справах про адміністративні правопорушення бере участь прокурор, до такого провадження, на наш погляд, повинен долучатися захисник (адвокат чи інший фахівець у галузі права) на засадах надання платної чи безоплатної правової допомоги.

Література

1. Кузьменко О.В., Гуржій Т.О. Адміністративно-процесуальне право України. Київ: Атіка. 2008. 415 с.
2. Кодекс про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. Відомості Верховної Ради України. 1984. Додаток №51. Ст. 1122.